

EDİTÖRDEN

Tayfun İşbilen
EMO Bilgi ve İletişim Teknolojileri Komisyonu Başkanı

4 KÜSÜR N VE GEZGİN İLETİŞİMİN GELECEĞİ

Çağımızın enerji çağı olduğunu ileri süren görüşlere mutlaka çağımızın aynı zamanda iletişim çağı da olduğunu eklemek gerekiyor. İletişim teknolojileri ve ürünleri yaşamımızın bütün alanlarında giderek artan bir oranda stratejik ve toplumsal bir öneme sahip olmaya başlıyor. Odamızın, bugüne kadar enerji alanında gösterdiği düzenleyici ve denetleyici işlevini, toplumsal alanların bilimsel bakış açısı ve kamu yararı doğrultusunda denetlenmesi ve geliştirilmesi rolünü bilgi ve iletişim alanında da göstermesi önem taşımaktadır. İlerleyen sayfalarda ayrıntılarını okuyacağımız bu dosyamız, bugüne kadar bilgi ve iletişim alanında yaptıklarımızı daha ileri bir düzeye taşımaya, haberleşme sektöründe çalışan üyelerimizin ve kurumlarımızın sorunlarına daha fazla eğilmeye çalışacağımızın göstergesi sayılmalıdır. Dosyamız, alandaki bütün bileşenleri ve meslektaşlarımızı birlikte düşünmeye ve çalışmaya davetimizdir aynı zamanda.

We Are Social araştırma kuruluşunun Ocak 2016 verilerine göre 79 milyon nüfuslu ülkemizde 71 milyon cep telefonu var. Bu telefonların yüzde 56'sı ise akıllı telefon sınıfında. Rakamlar korkutucu geliyor değil mi? Daha bitmedi. Telefon üzerinden bir günde İnternet'te geçirdiğimiz zaman ise 2 saat 35 dakika.

Bu sayıdaki dosyamızda bu akıl almaz sayıların yarattığı iletişim sistemini inceledik. 4. Nesil mobil iletişimle beraber neler oldu, neler olacak onları araştırdık. Kamuoyunda fazlaca yer bulmayan sorunları ve çözümlerini de yazdık. Sorunu bütün yönleriyle değerlendirmeye, hem mühendis hem de tüketici olarak hepimizi yakından ilgilendiren bir konuya geniş bir bakış açısıyla yaklaşmaya çalıştık. Dosyayı hazırlarken bizler de çok şey öğrendik, dileriz sizler de yeterli kadar yararlanabilir ve sorularınıza doyurucu yanıtlar bulabilirsiniz.

1. Nesil telefonlardan 4. Nesil'e baş döndürücü bir hızla ilerleyen gelişmeler, yaşam biçimimizi ve alışkanlıklarımızı değiştirdi. Bu değişimin en çarpıcı sonucu, küresel ölçekteki bütün bilginin ve iletişim yeteneklerinin cebimizde taşıdığımız bir makinaya sığdırılması oldu. Gündelik hayatta ise en çarpıcı örneği, randevularımızın önceden zaman ve mekan noktalarını kesinleştirilmesi zorunluluğundan kurtulup, "Gelince ararım" ya da "Gelince konum atarım" biçiminde esnek buluşma tarzına dönüşmesi oluştu.

Gezgin Teknolojiler Hayatımızın Neresinde?

Sybase'in Teknik Müdürü İrfan Khan, birçok kişinin mobil cihazlarına bağımlı durumda yaşadığına dikkat çekiyor ve ekliyor:

"Eğer ABD'nin San Francisco kentinden İngiltere'nin başkenti Londra'ya 10 saatlik bir uçak yolculuğu yaparsanız, yolculuk biter bitmez insanların Blackberry,

iPhone veya Android işletim sistemli akıllı telefonlarına sarıldığını görürsünüz. Tüketiciler mobil cihazlarına saygı duyan ve bağımlılık kazanmış gibi yaklaşıyor. Dürüst olmak gerekirse, birçok kişi mobil cihazlarına bağımlı durumda. Mobil cihazımızı kullanmadığımız 10 saatlik yolculuk, bir sigara bağımlısının işyerinde 10 saat boyunca sigara içmek için ara vermeden çalışması gibi. Bu kişi ofisten çıkar çıkmaz sigara yakacağı gibi, mobil cihaz bağımlıları da uçaktan iner inmez dünyada ne olup bittiğini görmek için telefonlarına, tablet bilgisayrlarına sarılıyor."

Çok değil birkaç on sene önce hiç var olmayan olgularla tanışıyoruz. Buna neden olan en önemli gelişmeler İnternet'in bulunması ve cep telefonu. Büyük sıçrama ise cep telefonunda İnternet'in kullanılması ile başladı. Hayatın her alanında kullanıyoruz, farkında olarak ya da olmayarak.

Durum böyle olunca, gezgin haberleşme konusunda çalışan işletmecilerin önündeki en önemli problemlerden birisi; artan veri trafiğine verimli olarak hizmet vermeye nasıl devam edecekleridir. Bu konuda yapılan araştırmalar yıllık gezgin veri trafiğinin ve bağlantılı cihaz sayısının katlanarak artacağını gösteriyor. Örneğin Cisco'nun bir raporunda 2019'da aylık gezgin veri trafiğinin 2014'de gerçekleşen trafiğin 10 katına çıkarak aylık 25 Exabayt'a ulaşacağını gösteriyor. Benzer şekilde Ericsson'un 2015'de yayınladığı bir raporda ise 2020 yılında bağlantılı cihazların 26 milyar adete ulaşacağı tahmin ediliyor. Mevcut gezgin iletişim teknolojilerinin ise bu derece yüksek talep artışını karşılamak konusunda bir noktada tıkanacakları öngörülmüyor.

5N ve Sonrası

Gelecekte neler olacağı üzerine birkaç söz söylemek gerekirse; 5N ile "büyük ve hızlı bant genişliği", "dengeli, kopmayan erişim", "çok hızlı cevap veren sistemler" ve "çok kişiye aynı anda hizmet eden altyapılar" olacak. Bu yeni 5N dünyası sadece bir telefon konuşması ya da İnternet'ten ibaret değil. Artık yeni bir yaşam bizi bekliyor. Artık her şeyi yapma şeklimiz değişecek. Üstelik bu çok uzakta değil, 5-10 yıl içinde çok daha farklı bir dünyada yaşıyor olacağız. Umarım, o zamana kadar bu teknolojik devrimin içinde daha fazla yer alma şansımız olur. Bu yer alma nasıl ve hangi kanallarla olacak? Bu teknolojik devrime hangi güç ve kurumlar önderlik edecek? Üniversitelerimizin, meslek odalarının ve bağımsız kuruluşların bu gelişmelerdeki rolü ne ve nasıl olacak? Bilgi teknolojileri konusunda "milli ve yerli" çalışma yapmak mümkün mü? Bu ve buna benzer onlarca sorunu birlikte tartışmamız, birlikte yanıtlar üretmemiz ve vakit geçirmeden uygulamaya sokmamız gerekiyor. ■